

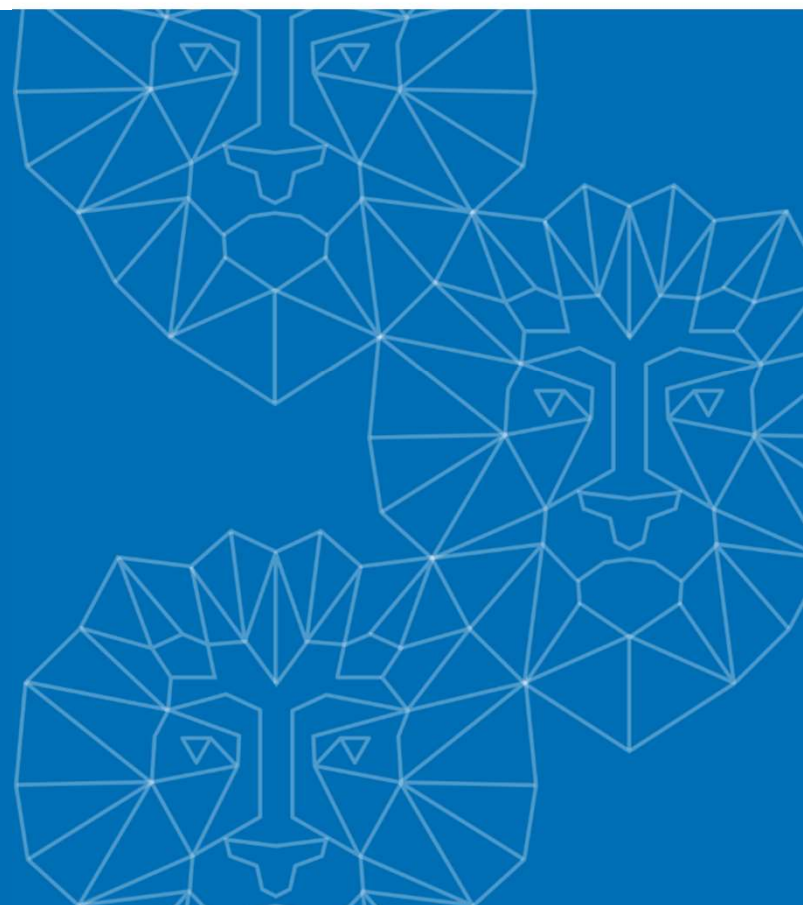
SOTSIAALMINISTEERIUM

Ligipääsetavus

Lili Tiri

Sotsiaalministeerium

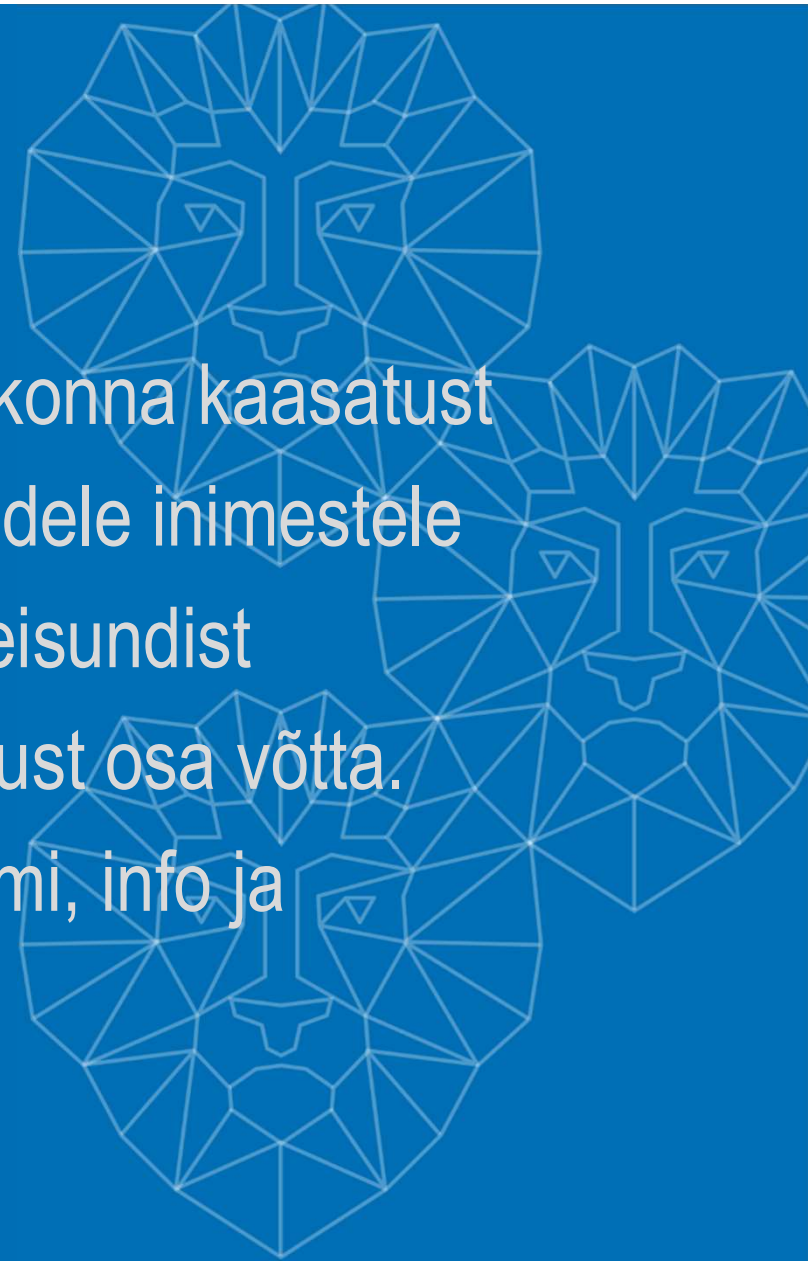
Tallinn, 9. juuni 2022

Mis on ligipääsetavus?

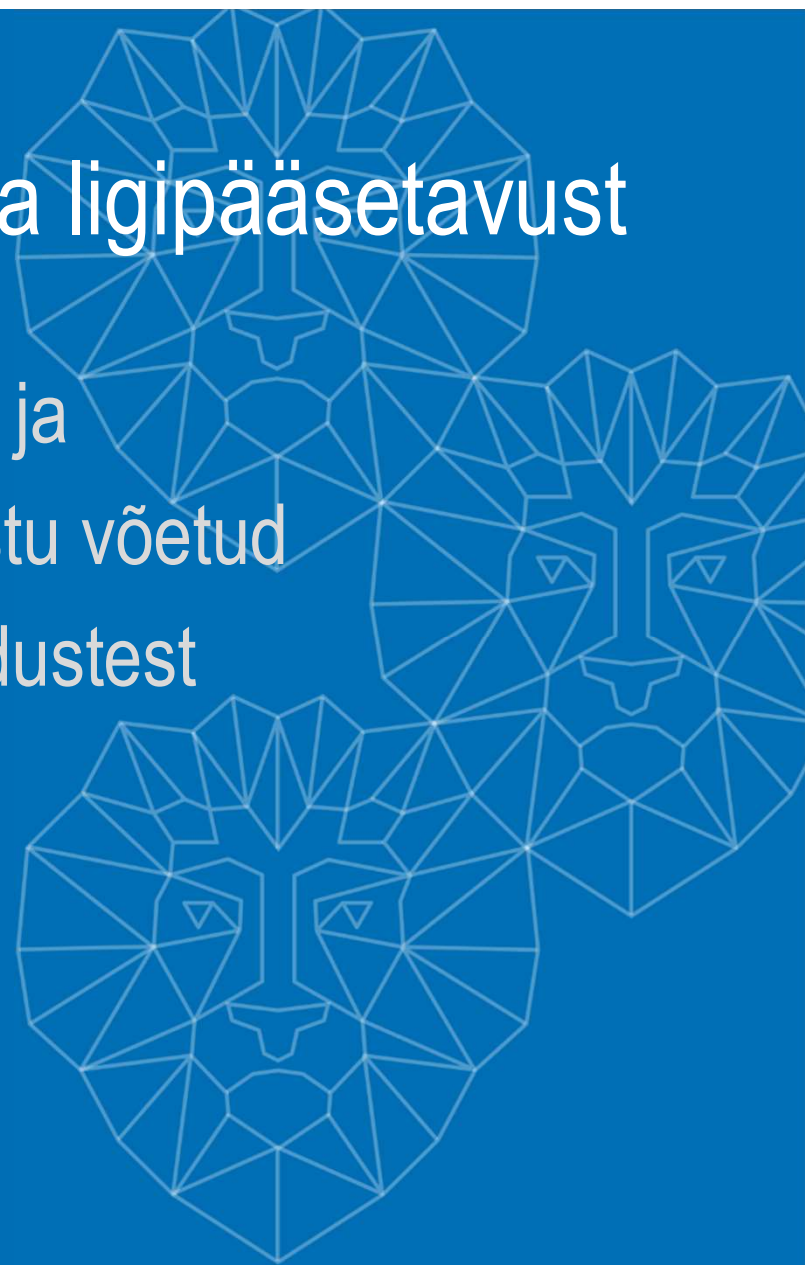
Ligipääsetavuse all mõistetakse kogu elanikkonna kaasatust elu- ja infokeskkonda, mis tähendab, et kõikidele inimestele olenemata nende vanusest või tervislikust seisundist on tagatud võrdsed võimalused ühiskonnaelust osa võtta.

Ligipääsetavuse all võib mõista füüsilise ruumi, info ja teenuste ligipääsetavust.

Eestis reguleerib füüsilise keskkonna ligipääsetavust

Ehitusseadustiku § 11 lg 4 alusel ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri poolt 29.05.2018 vastu võetud määrusele nr 28 „Puudega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded ehitisele“.

Kes on erivajadusega inimene?

Põhilised puudeliigid:

Liikumispuue

Nägemispuue

Kuulmispuue

Vaimupuue

Intellektipuue

Intellektipuue ehk vaimupuue ei ole haigus. See on püsiv seisund, mis avaldub lapseeas. Vaimupuude puhul on tegemist seisundiga, mis elu jooksul ei muutu ja mida pole võimalik ravida.

Intellektipuudega inimest toetab lihtne keel ning füüsiline keskkond, kus on meeldejäädavad nn maamärgid.

Lihtne keel

Tegemist lihtsustatud keelega, mis on kergesti loetav ja mõistetav keel näiteks intellektipuudega inimeste tarvis.

Enne kui alustad informatsiooni loomist:

1. Uuri välja nii palju kui võimalik inimeste ja nende vajaduste kohta, kelle jaoks informatsioon on mõeldud.

2. Vali parim vorm oma informatsiooni edasiandmiseks.

Näiteks: mõne inimese jaoks on informatsioon CD või DVD näol parem kui kirjutatud informatsioon.

3. Kasuta alati korrektset keelt, lähtudes inimestest, kellele on informatsioon mõeldud. Näiteks: kui teed informatsiooni täiskasvanute jaoks, ära kasuta lastekeelt.

4. Pea meeles, et inimesed, kes hakkavad informatsiooni kasutama, võivad sinu teemast väga vähe teada. Kindlasti tuleb teemat põhjalikult selgitada ja lisada keeruliste sõnade seletused.

5. Kaasa alati oma töösse vaimupuudega inimesi, kui oma informatsiooni koostad. Näiteks võivad nad osaleda otsustamises: milline on lihtsustamist vajav teema, mida teema kohta öelda, kus teha informatsioon kättesaadavaks.

Samuti võivad nad osaleda kontrollides, kas informatsioon on lihtsalt mõistetav.

Lihtsat keelt toetab ligipääsetava veebisisu loomine WCAG2 nõuete järgi.

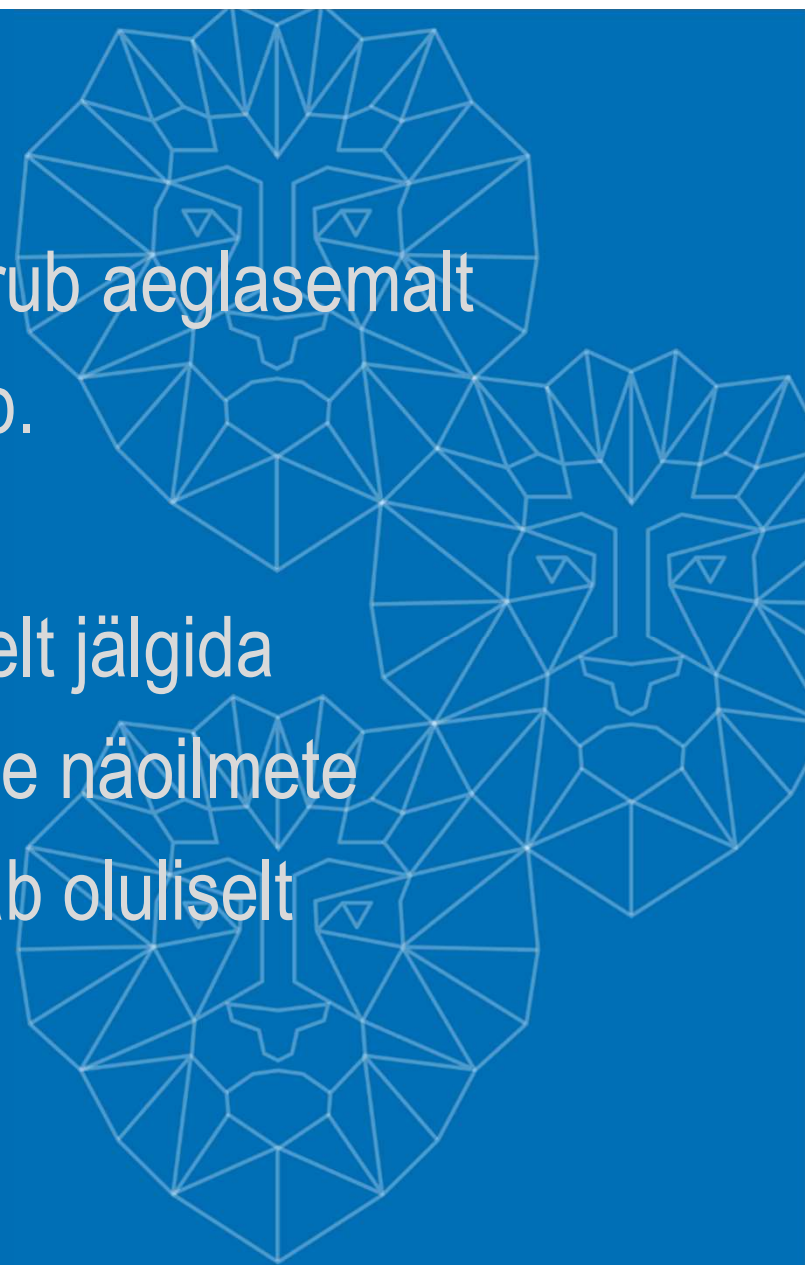
Kuulmispuue

Sobiva keskkonna loomisel kuulmispuudega inimestele tuleb arvestada, et kuulmispuudega inimene vajab kogu infot visuaalselt. Suuliselt valjuhääldisse öeldud kuulutused ja teated näiteks liiklusega seotud terminalides on vaegkuuljale problemaatilised.

Kuulmispuudega inimene väsib kiiremini kui täiskasvanud terve inimene ja orienteerub aeglasemalt kui tavainimene, kes kuuleb enne, kui näeb. Oluline on ka müravaba ala.

Hea valgustus võimaldab vaegkuuljal täpselt jälgida kõneleja suu liikumist, samuti hõlbustab see näoilmete ning liigutuste jälgimist, mis kõik kokku aitab oluliselt kaasa kõne mõistmisele.

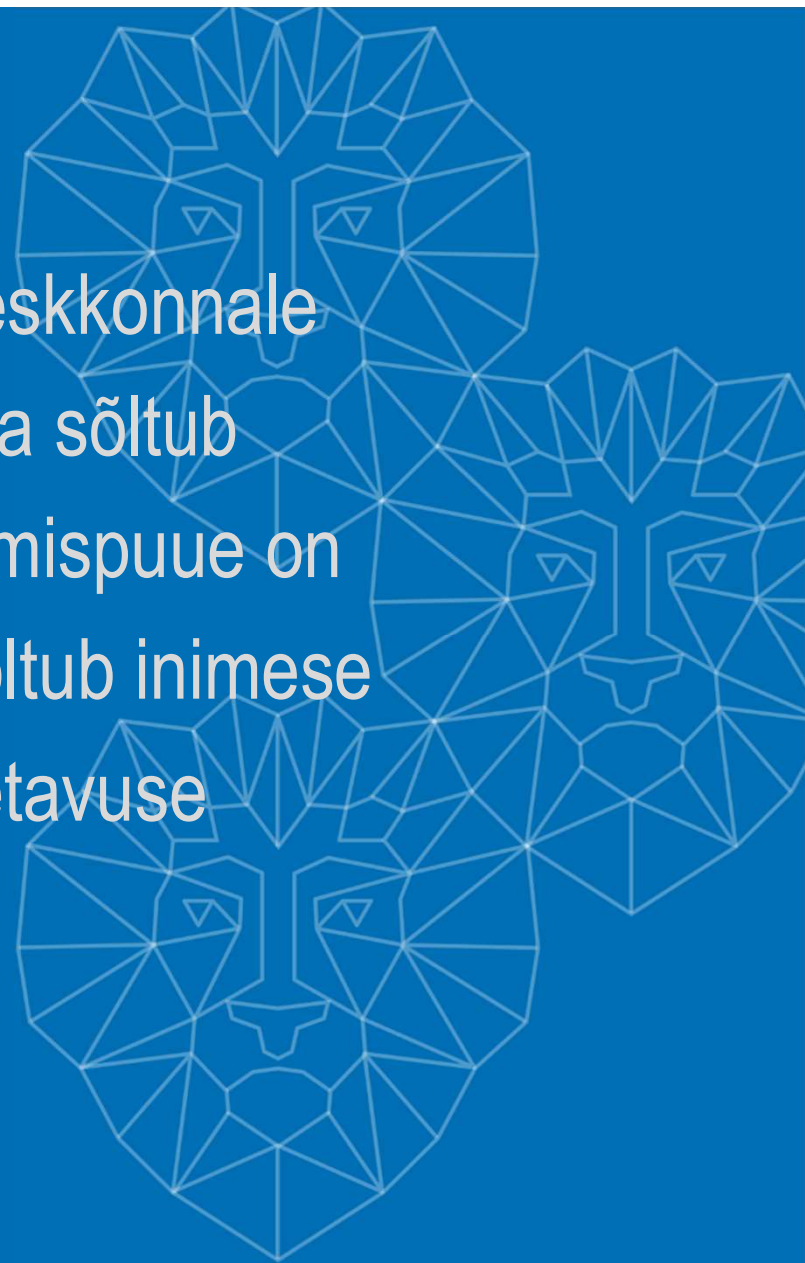
Nägemispuue

Selleks et nägemispuudega inimesed saaksid ümbritsevas keskkonnas iseseisvalt hakkama, on oluline kehtestada keskkonna kujundamisel ühtsed reeglid.

Kõikjal peavad olema ühtmoodi tähistatud ligipääs ühiskondlikus kasutuses olevatele hoonetele, ülekäigukohad, ühistranspordipeatused, jne. Üksnes siis tunnevad nägemispuudega inimesed tähised ära ja suudavad iseseisvalt liigelda.

Liikumispuue

See, millistele asjaoludele tuleb füüsilisele keskkonnale ligipääsetavuse tagamisel tähelepanu pöörata sõltub erivajaduse liigist. Olenevalt sellest, kas liikumispuue on elujooksul omandatud või kaasasündinud, sõltub inimese abivahendi(te), kõrvalabi vajadus ja ligipääsetavuse miinimumnõuded.

SOTSIAALMINISTEERIUM

Tänu kuulamast!

Ootan küsimusi

Lili Tiri

Sotsiaalministeerium, Võrdsuspoliitika osakond

Lili.tiri@sm.ee

